

С Т А Н О В И Щ Е

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, в професионално направление 7.6. Спорт. Специалност „Спорт“ (Спортна психология), към катедра: „Психология, педагогика, социология“ при Национална спортна академия „В. Левски“, обнародван в Държавен вестник, бр. 34 от 11.04.2023 г.

Изготвила становището: проф. д.пс.н. Снежана Евлогиева Илиева
Катедра „Социална, организационна, клинична и педагогическа психология“,
Философски факултет, СУ „Св. Климент Охридски“

Информация за кандидата за доцент

Конкурсът за академичната длъжност “доцент” в професионално направление 7.6. Спорт (Спортна психология) е обявен за нуждите на катедра „Психология, педагогика, социология“ при Национална спортна академия „В. Левски“ съобразно изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение. Единствен кандидат е гл. ас. д-р Евелина Андреева Савчева, преподавател в катедра „Психология, педагогика и социология“, към НСА „В. Левски“. Становището е изготвено въз основа на заповед на Ректора на НСА „Васил Левски“, София № 1111 / 04.07.2012 г.

Гл. ас. д-р Евелина Савчева се е дипломирала в бакалавърска степен като треньор по фехтовка и като магистър по спорна психология в НСА „Васил Левски“, като паралелно с това има специализации в областта на спорния мениджмънт и спортната журналистика. Тя има опит като преподавател, като в периода 2005 г. – 2007 г. е хоноруван асистент, а от 2015 г. е избрана за главен асистент по психология и спортна психология в катедра „Психология, педагогика и социология“, НСА „В. Левски“. През 2011 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ в научна специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка“ след успешна защита на дисертация на тема: „Влияние на менталния тренинг върху състезателната реализация при фехтовачи“.

Гл. ас. д-р Евелина Савчева е състезател по фехтовка и медалист от национални състезания, участник в множество международни състезания и национален и международен съдия по фехтовка. Наред с преподавателския ѝ опит като хоноруван и щатен асистент по спортна психология в НСА „В. Левски“, гл. ас. д-р Евелина Савчева има дългогодишен опит

като мениджър и треньор на спортен клуб, както и е работила като консултант и треньор по групово-динамичен тренинг в сферата на бизнеса. Тя има участие в ред изследователски и научно-приложни проекти в областта на спорта, в това число за ролята на спорта при хората с увреждания.

Обща оценка на представените публикации

Представените публикации за участие в конкурса са общо 13, от които една монография и един електронен учебник, 5 публикации на английски език в реферирани и индексирани научни издания в световно известни бази данни с научна информация и 6 публикации на български език в нереперирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни токове. Самостоятелните публикации в реферирани и нереперирани издания с научно рецензиране са 5, а останалите 6 са в съавторство. В съдържателно отношение всички публикации съответстват на научния профил на конкурса. Те покриват съществени проблеми за областта на спорта, като отчитат влиянието на личностните характеристики и психичните умения за спортните постижения и резултати, ролята на стреса, тревожността и мотивацията като фактори за ефективното представяне на спортистите.

Хабилитационния труд, с който гл. ас. д-р Е. Савчева участва в конкурса за доцент, е монографията „Психични умения за ефективно представяне в спорта“ (2023, София, Научно издателство НСА прес, ISBN: 978-954-718-710-8). Тя е с обем от 190 страници и е структурирана в три глави. Първата представя теориите за личностните фактори и умения, свързани с успешното представяне в спорта. Тук трябва да се подчертаят резултатите от собствени изследвания на взаимовръзката на личностните характеристики, психичните умения и представянето в спорта. Големите пет личностни фактора и емоционалната интелигентност се извеждат като предиктори на психичните умения, като паралелно с това се изследва и влиянието на личностните характеристики: екстраверсия, невротизъм, психотизъм, социална желателност и личностна тревожност за развитието на умения за успешно спортно представяне. Втората глава акцентира върху психичните умения за ефективно представяне в спорта, като се подчертават значението на стратегиите за постижения, поставяне на цели, концентрация и управление на вниманието, визуализация, увереност и ред други психологически фактори, които се определят като водещи при представянето на спортистите. В третата глава са посочени конкретни подходи и методи за

развитие на психичните умения за ефективно представяне в спорта. Необходимо е да се подчертае изследването на влиянието на менталния тренинг при представянето на спортисти от различни спортове, както и насоките за интегриране на менталния тренинг в спортната подготовка и тренировъчния процес.

Като потенциална препоръка бих предложила преди анализа и интерпретацията за влиянието на личностните характеристики върху психичните умения, които са обсъдени в първа глава, да бъдат дефинирани и систематизирани психичните умения, което на практика е предмет на втора глава. Така първоначално се обсъжда какво влияе върху отделните психични умения, а едва впоследствие след това те се въвеждат и дефинират.

Електронния учебник “Жизнени умения на младежи чрез спорт”, (2018, e-book – ISBN: 978-954-718- 514-2, COBISS.BG-ID – 58309640) е предназначен да подпомогне развитие на необходими жизнени умения при млади хора, сред които се подчертават водещи умения като поставяне на цели и планиране, управление на времето, управление на стреса, разрешаване на проблеми и вземане на решения, работа в екип, уважение към различията и толерантност. Фокусът към изграждане на конкретни умения се постига чрез представяне на теоретичната основа и същността на всяко умение, въпроси за самостоятелна работа и креативна задача.

Освен фокусът към изследване на личностните детерминанти на психичните умения за ефективно представяне в спорта, част от изследванията установяват възприетия стрес и благополучието на университетски преподаватели и преподаватели в областта на спортното образование при онлайн обучението в условията на КОВИД-кризата. Анализират се данни за посттравматичните стресови симптоми и техните вариации в зависимост от професионалния опит, както и справянето с предизвикателствата на онлайн обучението.

Изследвани са когнитивните стратегии, личностни характеристики, в частност, тревожността, както и психичните умения и при спортисти с физически увреждания, като това разширява изследователската рамка и подчертава ролята на личностните фактори за представянето в спорта.

Като цяло положително впечатление прави ясният стил и изказ, добра структурираност на представените идеи, както и прецизността при анализа и интерпретацията на статистическите данни.

Справката за посочените цитирания съдържа 10 източника, които са описани коректно и дават информация за разпознаваемостта на гл. ас. д-р Евелина Савчева като учен в областта на спортната психология.

От представената справка със съответния доказателствен материал се констатира, че гл. ас. д-р Евелина Савчева покрива в количествено и качествено отношение минималните национални изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“. Общият брой точки по наукометричните показатели за заемането на академичната длъжност доцент от гл. ас. д-р Евелина Савчева са 715.

Нямам информация и не съм установила плагиатство в представените от гл. ас. д-р Евелина Савчева научни трудове.

Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложните приноси на гл. ас. д-р Евелина Савчева са коректно представени от нея и могат да бъдат обобщени по следния начин:

1. Анализирани са водещи личностни характеристики по модела на „големите пет“, Аз-ефективност, емоционална интелигентност, невротизъм, психотизъм, личностна тревожност и др. и е установена тяхната детерминираща роля относно развитието на психични умения за ефективно представяне в спорта.
2. Аргументирани са уменията, които са необходими за високи спортни постижения, като за целта са изследвани спортисти от различни видове спорт. Установява се съвкупността от специфични за спортното представяне умения. Очертават се факторите, които влияят върху поставяне на цели, визуализация, активация, релаксация, вътрешен диалог, управление на вниманието, контрол на емоциите, автоматизация.
3. Емпирично установени са ред предизвикателства, затруднения и психологически проблеми, които съпровождат онлайн обучението при КОВИД-кризата, като теоретичен и приложен принос имат резултатите относно възприетия стрес, благополучието и посттравматичните стресови симптоми.
4. Аргументиран, приложен и апробиран е модел на ментален тренинг за развитие на психичните умения, като е установен неговият ефект въз основа на сравнения при експериментална и контролна група. Резултатите подчертават констатиращия ефект за влияние на личностните характеристики върху психичните умения. Те

отиват обаче отвъд констатациите и извеждат развиващия компонент в процеса на подготовка на спортистите, а именно как отделните психични умения могат да се развият и подобрят с подходящ тренинг.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Нямам преки впечатления от преподавателската дейност на гл. ас. д-р Евелина Савчева. Според приложената справка, тя има пълна аудиторна заетост и води упражнения по психология във факултет „Спорт“ и факултет „Педагогика“, като и лекции по отделни модули „Психология на комуникациите“, „Междоличностни умения“ и „Комуникативни умения“ в бакалавърска степен. Тя води самостоятелни лекционни модули в магистърска програма „Спортна психология“ и в магистърска програма „Младежки дейности и спорт“. Водените от нея курсове показват експертиза в областта на психологията като цяло и в спортната психология. Прави впечатление, въз основа на предоставеното учебно помагало, стремежът към интегриране на теоретична база, практически задачи и задачи за самостоятелна работа в процеса на преподаване. Това ми дава основание да смятам, че в своята преподавателска дейност гл.ас. д-р Евелина Савчева създава предпоставки за добра теоретична подготовка и практическа приложимост на знанията и уменията на студентите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на посочените по-горе аргументи относно публикациите и приносите на гл. ас. д-р Евелина Савчева, категорично изразявам убедеността си и подкрепям нейната кандидатура за заемане на академичната длъжност „доцент“. Публикациите и преподавателската заетост отговарят на изискванията на Закона за развитие на Академичния състав в Република България и Правилника за развитие на Академичния състав на НСА „В. Левски“. Научните и практико-приложните приноси ми дават основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за присъждане на академичната длъжност „доцент“ на НСА „Васил Левски“ в професионално направление: 7.6. Спорт. Специалност „Спорт“ (Спортна психология) за нуждите на катедра „Психология, педагогика“ на гл. ас. д-р Евелина Андреева Савчева.

24.08.2023 г.

проф. д.пс.н. Снежана Илиева

OPINION

Subject: A competition for taking the academic position "Associate professor" in professional field 7.6. Sports. Specialty "Sport" (Sports Psychology), to the Department: "Psychology, Pedagogy, Sociology" at National Sports Academy "V. Levski", published in the State Gazette, no. 34 of 11.04.2023

The opinion was prepared by Prof. Dr. Sc. Snezhana Evlogieva Ilieva
Department of "Social, Organizational, Clinical and Pedagogical Psychology",
Faculty of Philosophy, SU "St. Kliment Ohridski"

Information about the candidate for associate professor

The competition for the academic position "associate professor" in professional field 7.6. Sport (Sports Psychology) has been announced for the needs of the Department of "Psychology, Pedagogy, Sociology" at National Sports Academy "V. Levski" following the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Rules for its Application. The only candidate is Ch. Assistant Professor Evelina Andreeva Savcheva, Ph.D., lecturer in the Department of "Psychology, Pedagogy and Sociology", to the NSA "V. Levski". The opinion was prepared based on the order issued by the Rector of the National Sports Academy "Vasil Levski", Sofia No. 1111 / 04.07.2012.

Ch. Assistant Dr. Evelina Savcheva graduated with a bachelor's degree as a fencing coach and a master's degree in sports psychology at the National Sports Academy "Vasil Levski", while at the same time specializing in the field of sports management and sports journalism. She has experience as a lecturer, being a part-time assistant from 2005 to 2007. Since 2015, she has been elected as the Chief assistant in psychology and sports psychology in the Department of Psychology, Pedagogy, and Sociology at NSA "V. Levski". In 2011, she obtained the educational and scientific degree "doctor" in the scientific specialty: "Theory and Methodology of Physical Education and Sports Training" after successfully defending a dissertation on the topic: "Impact of Mental Training on Fencer's Competitive Performance".

Chief Assistant Professor Evelina Savcheva, Ph.D., is a fencing competitor and medalist in national competitions, a participant in numerous international competitions, and a national and international fencing referee. Along with her teaching experience as a part-time and full-time assistant in sports psychology at the National Sports Academy "V. Levski", Dr. Evelina Savcheva

has many years of experience as a manager and trainer of a sports club, as well as working as a consultant and trainer in group-dynamic training in the field of business. She is involved in several research and scientific-applied projects in the field of sports, including the role of sports for people with disabilities.

Overall evaluation of the submitted publications

The submitted publications for participation in the competition are a total of 13, of which one monograph and one electronic textbook, 5 publications in English in refereed and indexed scientific journals in world-famous databases with scientific information, and 6 publications in Bulgarian non-refereed journals with scientific review or edited collective volumes. Independent publications in refereed and non-refereed journals with scientific review are 5, and the remaining 6 are co-authored. In terms of content, all publications correspond to the scientific profile of the competition. They cover essential issues in sports, considering the influence of personality characteristics and mental skills on sports achievements and results and the role of stress, anxiety, and motivation as factors in the effective performance of athletes.

The habilitation thesis, with which Ch. Assistant Professor E. Savcheva participated in the competition for associate professor, is the monograph "Mental Skills for Top Performance in Sport" (2023, Sofia, Scientific Publishing House NSA Press, ISBN: 978-954-718-710-8). It has a volume of 190 pages and is structured in three chapters. The first presents theories about personality factors and skills related to successful performance in sports. Here, the results from the research on the interrelationship of personality characteristics, mental skills, and performance in sports should be highlighted. The Big Five personality factors and emotional intelligence are shown as predictors of mental skills; in parallel, the influence of personality characteristics: extraversion, neuroticism, psychoticism, social desirability, and trait anxiety, on developing skills for successful sports performance is also investigated. The second chapter focuses on the mental skills for effective performance in sports, highlighting the importance of achievement strategies, goal setting, concentration and attention management, visualization, confidence, and several other psychological factors identified as leading to the performance of athletes. The third chapter indicates specific approaches and methods for developing mental skills for effective performance in sports. It is necessary to emphasize the study of the influence of mental training on the performance of athletes from different sports, as well as the guidelines for integrating mental training in sports preparation and the training process.

As a potential recommendation, I would suggest that before analyzing and interpreting the influence of personality characteristics on mental skills discussed in Chapter One, mental skills should be defined and systematized, which is the subject of Chapter Two. Thus, what affects individual mental skills is initially discussed, and only subsequently are they introduced and defined.

The electronic textbook "Life Skills for Youth through Sport " (2018, e-book - ISBN: 978-954-718-514-2, COBISS.BG-ID - 58309640) is designed to support the development of necessary life skills in young people, which emphasizes leading skills such as goal setting and planning, time management, stress management, problem-solving and decision making, teamwork, diversity management, and tolerance. The focus on building specific skills is achieved by presenting the theoretical basis and essence of each skill, questions for independent work, and a creative task.

In addition to the focus on investigating the personal determinants of mental skills for effective performance in sports, some research has established the perceived stress and well-being of university teachers both in the field of sports education and in other fields in online learning during the COVID-19 crisis. Data on post-traumatic stress symptoms and their variations depending on professional experience and coping with the challenges of online learning are analyzed.

Cognitive strategies, personality characteristics, in particular, anxiety, as well as mental skills have also been investigated in athletes with physical disabilities, expanding the research framework and highlighting the role of personality factors in sports performance.

In general, a positive impression is made by the clear style, well-structured ideas presented, as well as precision in the analysis and interpretation of statistical data.

The reference for the cited citations contains 10 correctly described sources that provide information on Chief Asst Evelina Savcheva's recognition as a scientist in sports psychology.

From the presented reference with the relevant evidence material, it is established that Ch. assistant professor Dr. Evelina Savcheva quantitatively and qualitatively meets the minimum national requirements for the occupation of the academic position "associate professor". The total number of points on the scientometric indicators for taking the academic position of associate professor by Ch. assistant Dr. Evelina Savcheva is 715.

I have no information and have not found plagiarism in Ch. assistant, Dr. Evelina Savcheva's scientific works.

Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The scientific and scientific-applied contributions of Ch. assistant Dr. Evelina Savcheva are correctly presented by her and can be summarized as follows:

1. Leading personality characteristics were analyzed according to the "big five" model, self-efficacy, emotional intelligence, neuroticism, psychotism, personal anxiety, etc., and their determining role regarding the development of mental skills for effective performance in sports has been established.
2. The skills necessary for high sports achievements are argued, and athletes from different sports were studied for this purpose. The set of skills specific to sports performance is established. The factors influencing goal setting, visualization, activation, relaxation, self-talk, attention management, emotional control, and automaticity are outlined.
3. A range of challenges, difficulties, and psychological issues accompanying online learning during the COVID-19 crisis have been empirically identified, with theoretical and applied contributions being made by results on perceived stress, well-being, and post-traumatic stress symptoms.
4. A model of mental training for the development of mental skills was argued, applied, and tested, and its effect was established based on comparisons between experimental and control groups. The results highlight the influence of personality characteristics on mental skills. However, they go beyond the findings and highlight the developmental component in the athletes' training process, namely how individual mental skills can be developed and improved with appropriate training.

Assessment of teaching activities

I have no direct impressions of the teaching activity of Ch. assistant Dr. Evelina Savcheva. According to the attached reference, she has a full teaching load. She leads seminars in Psychology in the Faculty of Sport and Faculty of Pedagogy, as well as lectures on separate modules "Psychology of Communications", "Interpersonal Skills", and "Communication Skills" in the bachelor's degree. She teaches lecture modules in the Master's program "Sports Psychology" and the Master's program "Youth Activities and Sport". The courses she teaches show expertise in the field of psychology in general and in sports psychology. It is striking, based on the provided handbook, the aspiration to integrate a theoretical basis, practical tasks, and tasks for independent work in the teaching process. This makes me believe that, in her teaching activity, Chief Assistant

Dr. Evelina Savcheva creates prerequisites for good theoretical preparation and practical applicability of students' knowledge and skills.

CONCLUSION

Based on the above arguments regarding the publications and contributions of Ch. Assistant Dr. Evelina Savcheva, I categorically express my conviction and support her candidacy for the academic position of "associate professor". Publications and teaching employment meet the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for the Development of the Academic Staff of the National Sports Academy "V. Levski". The scientific and practical-applied contributions give me a reason to propose to the respected members of the Scientific Jury to vote positively for the awarding of the academic position of "Associate professor" at the National Sports Academy „Vasil Levski“ in the professional field: 7.6. Sports. Specialty "Sport" (Sport Psychology) for the needs of the Department "Psychology, Pedagogy, Sociology" to the Chief Assistant Dr. Evelina Andreeva Savcheva.

24.08.2023

Opinion by:

/Prof. Snezhana Ilieva, Ph.D./